

ഇസ്‌ലാമിന്റെ ദാർശനിക വ്യതിരിക്തതകൾ

ഇസ്‌ലാമിന്റെ മുഖ്യ സവിശേഷതകളിലൊന്ന് അതിന്റെ പേരുതന്നെയാണ്. പല മതങ്ങളും വ്യക്തികളുടെയോ വംശങ്ങളുടെയോ ഫലങ്ങളുടെയോ പേരിൽ അകപ്പെടുമ്പോൾ ആത്മാർപ്പണം എന്നർത്ഥമുള്ള ഇസ്‌ലാം ഒരു ആദർശത്തെ നാമമായി സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് വ്യതിരിക്തമായി നിൽക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ തന്റെ ഇച്ഛയെ എപ്പോൾ പ്രപഞ്ച നാഥന്റെ ആജ്ഞാനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കു വിധേയമാക്കുന്നുവോ അപ്പോൾ ഇസ്‌ലാം നിലവിൽ വരുന്നു. ഒരാൾ മുസ്‌ലിം കുടുംബത്തിലോ, സമുദായത്തിലോ ഒരംഗമാണെങ്കിലും ആദർശം ചോർന്നു പോയാൽ അയാൾ യഥാർത്ഥ മുസ്‌ലിമല്ലാതായിത്തീരുന്നു. കാല ദേശ ഭാഷാ വർഗമെന്ന വ്യത്യാസങ്ങൾക്കൊക്കെ അതീതമായി മനുഷ്യരാശിയെ ഒന്നായി കാണുന്ന ഇസ്‌ലാം പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മുഴുവൻ സ്രഷ്ടാവും പരിപാലകനും മാർഗദർശിയുമായ ദൈവവുമായി മനുഷ്യനെ ബന്ധിപ്പിക്കുമ്പോൾ സ്ഥലകാലങ്ങൾക്ക് അതീതമായ ഒരു ആദർശബന്ധം രൂപം കൊള്ളുന്നു. ഈ ആദർശത്തിന്റെ എല്ലാ മാനങ്ങളും വിശ്വത്തോളം വിശാലമാണ്. പ്രപഞ്ച നാഥന്റെ ഏകത്വത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന, മാനവരാശിയെ ഒരു അവിഭാജ്യ ഏകകമായി കാണുന്ന ഈ പ്രാപഞ്ചിക ദർശനം ചരിത്രാരംഭം മുതൽ തന്നെ ദൈവദൂതന്മാർ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്നു. പിൽക്കാലത്ത് ദേവീദേവന്മാരെ സംബന്ധിച്ച വൈവിധ്യമാർന്ന സങ്കല്പങ്ങൾ വളർന്നു വന്നുവെങ്കിലും എല്ലാ പ്രാചീന നാഗരികതകളിലും അത്യുന്നതമായ ലോകരക്ഷിതാവിനെ സംബന്ധിച്ച ധാരണ നിലവിലുണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണ് ആധികാരിക ചരിത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കിത്തരുന്നത്. ഭാരതത്തിലെ വേദോപനിഷത്തുകളിലും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മുഴുവൻ സ്രഷ്ടാവും രക്ഷിതാവുമായ ഏക ശക്തിയോട് മനുഷ്യനെ ബന്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ കാണാം.

മുഹമ്മദ് നബി(സ)ക്ക് ദൈവത്തിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച വെളിപാടിൽ ഉള്ളത് ഒരു പുതിയ മതം സ്ഥാപിക്കാനുള്ള നിർദ്ദേശമല്ല പ്രത്യുത ചരിത്രത്തിലെ എല്ലാ ജനപദങ്ങൾക്കും സുപരിചിതമായ ഏകദൈവത്വ ആദർശത്തിലേക്ക് അവരെ തിരിച്ചു വിളിക്കാനുള്ള ആഹ്വാനമാണ്. കാലത്തിന്റെ നിരന്തരം

പ്രവാഹത്തിനിടയിൽ എങ്ങനെയോ കടന്നു കൂടിയ വൃതിയാനങ്ങളുടെ അഴുക്കുകൾ നീക്കിയാൽ ഏകദൈവത്വത്തിന്റെ മിഴിവുറ്റ ചിത്രം അവിതർക്കിതവും സുസമ്മതവുമായ പൊതുതത്വമെന്ന നിലയിൽ കണ്ടെത്താൻ വിവിധ സമുദായങ്ങൾക്കു സാധിക്കും. ഏത് മതവിഭാഗത്തിൽ പെട്ടവൻ ഏത് ഭാഷയിൽ ഏകവചനത്തിൽ 'ദൈവമേ' എന്ന് വിളിക്കുമ്പോഴും ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത് ഒരേ അസ്തിത്വത്തെയാണ്. ആ പൊതുതത്വം തനതായ രൂപത്തിൽ സ്വീകരിക്കാൻ വിവിധ വേദങ്ങളുടെ വക്താക്കളെ വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു.

വ്യവസ്ഥാപിത പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ സംവിധായകൻ

അതീവ ദുർബ്ബലവും അതേ സമയം വിസ്മയാവഹമാം വിധം അതിശക്തവുമായ മനുഷ്യമസ്തിഷ്കത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു നോക്കൂ. അത്യന്തം സൂക്ഷ്മവും കണിശവുമായ ഒരു വ്യവസ്ഥ അതിനുണ്ട്. ഒരു പുരുഷബീജവും അണ്ഡവും ചേർന്നുണ്ടായ ഭ്രൂണത്തിൽ നിന്ന് വികസിച്ചുണ്ടായ ഈ അതിസൂക്ഷ്മ വ്യവസ്ഥ ഒരു സംവിധായകന്റെ സാന്നിധ്യം വിളിച്ചോതുന്നില്ലേ? ഇത് തന്നെയാണ് പ്രപഞ്ചത്തിലെ സൂക്ഷ്മവും സ്ഥൂലവുമായ ഏതൊരു ഘടകത്തിന്റെയും അവസ്ഥ. പരമാണു മുതൽ നക്ഷത്ര സമൂഹങ്ങൾ വരെയുള്ള ഭൗതിക വസ്തുക്കളൊക്കെ തന്നെ അതീവ സങ്കീർണ്ണമായ രാസ ഊർജ്ജ നിയമങ്ങളാലും ഏകോപിത ശക്തിബന്ധങ്ങളാലും വ്യവസ്ഥാപിതമായി ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ടവയത്രെ. ഇവയെപ്പറ്റി യൊക്കെ ചിന്തിക്കുന്ന ഒരു സത്യാന്വേഷിക്ക് സർവ്വജ്ഞാനം സർവ്വശക്തനുമായ ഒരു മഹാസംവിധായകന്റെ സാന്നിധ്യം നിഷേധിക്കാനാവില്ല എന്ന് ലളിതമായും ചിന്തോദ്ദീപകമായും വ്യക്തമാക്കുന്ന വചനങ്ങളിലൂടെയാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ഏകദൈവവിശ്വാസത്തിന്റെ മൗലികത ഊന്നിപ്പറയുന്നത്.

“ആകാശങ്ങളുടെയും ഭൂമിയുടെയും സൃഷ്ടിയിലും രാപ്പകലുകളുടെ വ്യത്യാസത്തിലും ജനോപകാരപ്രദങ്ങളായ വസ്തുക്കളെയും കൊണ്ട് കടലിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന കപ്പലിലും, ദൈവം ഉപരിലോകത്ത് നിന്ന് വെള്ളം ചൊരിഞ്ഞു തന്നിട്ട് അത് മുഖേന ഭൂമിക്ക് - അതിന്റെ നിർജ്ജീവാവസ്ഥയ്ക്കു ശേഷം ജീവൻ നൽകിയതിലും, അവിടെ ജന്തുജാലങ്ങളെ വ്യാപിപ്പിച്ചതിലും, കാറ്റുകളുടെ ഗതിക്രമത്തിലും ആകാശഭൂമികൾക്കിടയിലൂടെ നിയന്ത്രിച്ച് നടത്തപ്പെടുന്ന കാർമ്മേലത്തിലും ചിന്തിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ട്; തീർച്ച. (വി.ഖു. 2:164)

“നിങ്ങൾ സ്രവിക്കുന്ന ബീജത്തെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ? നിങ്ങളാണോ അതിനെ സൃഷ്ടിച്ചു വളർത്തുന്നവർ അതല്ല നാമാണോ സൃഷ്ടികർത്താവ്?” (വി.ഖു. 56:57, 58).

“നിങ്ങൾ കൃഷി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു

നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ? നിങ്ങളാണോ അതിനെ മുളപ്പിച്ചു വളർത്തുന്നവർ; അതല്ല നാമാണോ മുളപ്പിച്ചു വളർത്തുന്നവൻ” (വി.ഖു. 56:63, 64).

“നിങ്ങൾ കൂടിക്കുന്ന വെള്ളത്തെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ? നിങ്ങളാണോ അത് മേഘത്തിൽ നിന്ന് ഇറക്കിക്കൊണ്ടുവന്നത്; അതല്ല നാമാണോ ഇറക്കുന്നവൻ” (വി.ഖു. 56: 68, 69).

ഇത് പോലെ അനേകം വചനങ്ങളിലൂടെ വിവേചന ശീലമുള്ള എല്ലാവരെയും ദൈവവിശ്വാസത്തിന്റെ അനിവാര്യത ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ ശേഷം ആ ദൈവത്തെ മുഴുവൻ പ്രാപഞ്ചിക പ്രതിഭാസങ്ങളുടെയും നിയന്താവായ ഏക ദൈവത്തെ - മാത്രം ആരാധിക്കുവാനും അവന്റെ മാർഗദർശനം തികച്ചും കുറ്റമറ്റതാണെന്ന് അംഗീകരിക്കാനും ഇസ്ലാം ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യൻ അനുഭവിക്കുന്ന എല്ലാ ജീവിത സൗകര്യങ്ങളും പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിച്ച് നിയന്ത്രിക്കുന്ന ഏക ശക്തിയിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്നതായിരിക്കെ അവരെപ്പോലുള്ള ഏതെങ്കിലും സൃഷ്ടികളെ ദൈവത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തേക്ക് ഉയർത്തുന്നത് സ്വന്തത്തോടും ദൈവത്തോടുമുള്ള അനീതിയാണ് എന്നതത്രെ ദൈവേതരരെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് വിലക്കാൻ കാരണം. ഏറ്റവും ബുദ്ധിമാന്ദാരായ മനുഷ്യർക്ക് പോലും കേവലമായ നന്മയും തിന്മയും മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ ഗുരുതരമായ തെറ്റുപറ്റാൻ സാധ്യതയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ത്രികാലജ്ഞാനിയും മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മാനങ്ങളും അറിയുന്നവനുമായ ജഗന്നിയന്താവിന്റെ തെറ്റുപറ്റാത്ത മാർഗദർശനം മനുഷ്യർ അംഗീകരിച്ചേ തീരു എന്നു പറയുന്നത്.

“ഒരു കാര്യം നിങ്ങൾ വെറുക്കുകയും (യഥാർത്ഥത്തിൽ) അത് നിങ്ങൾക്ക് ഗുണകരമായിരിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം. നിങ്ങൾ ഒരു കാര്യം ഇഷ്ടപ്പെടുകയും (യഥാർത്ഥത്തിൽ) അത് നിങ്ങൾക്ക് ദോഷകരമായിരിക്കുകയും ചെയ്തെന്നുവരാം. അല്ലാഹു അറിയുന്നു നിങ്ങൾ അറിയുന്നില്ല” (വി.ഖു. 2:216)

മനുഷ്യാസ്തിത്വത്തിന്റെ മാനങ്ങൾ

മനുഷ്യ ചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ ഏത് മാനദണ്ഡമനുസരിച്ചും ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായ മനുഷ്യർ ജീവിച്ചിരുന്നതായി നമുക്ക് കാണാം. അതിന്റെ നേർ വിപരീതമായിട്ടുള്ളവരെയും ധാരാളമായി കണ്ടെത്താൻ കഴിയും. ഏറ്റവും വിലപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ ഒരു പ്രതിഫലവും ആഗ്രഹിക്കാതെ ചെയ്യുന്നവർ ഒരു ഭാഗത്ത്. ഭീമമായ കൈക്കുലി വാങ്ങിയിട്ടു പോലും വേണ്ടതു ചെയ്തുകൊടുക്കാത്ത മുരാച്ചികൾ മറുഭാഗത്ത്. അസ്തിത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ സാധ്യതകൾ തന്നെയാണ് ഇതിന് കാരണം. അത്യന്തം ഉൽകൃഷ്ടമാകാനും അതിനികൃഷ്ടമാകാനും സാധ്യതയുള്ളതാണ് മനുഷ്യാസ്തിത്വം. മറ്റു ജന്തുജാലങ്ങൾക്കൊന്നും ഈ സാധ്യതയില്ല. മനുഷ്യനെ അതുല്യനാക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന സിദ്ധി

യിൽ നിന്ന് സ്വാഭാവികമായും ഉൽഭവമാകുന്നതാണ് നന്മയും തിന്മയും സ്വയം ആർജ്ജിച്ചെടുക്കാനുള്ള സാധ്യത. മനുഷ്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ നാഗരിക പുരോഗതി തികച്ചും അസാധ്യമായിരുന്നേനെ. എന്നാൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ഉപോല്പന്നങ്ങളായ അക്രമവും അഴിമതിയും ചൂഷണവും മലിനീകരണവും മൂലം പുരോഗതിയുടെ പൊലിമ പൊലിഞ്ഞു പോകാതിരിക്കാൻ എന്തു ചെയ്യും? രണ്ടു മാർഗങ്ങൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ഒന്ന് ജീവിതത്തെ സ്വയം ദുഷണമുക്തമാക്കാൻ മനുഷ്യരെ ഉദ്ബുദ്ധരാക്കുക. രണ്ട്, ദുഷ്ടരായ മനുഷ്യരുടെ പീഡനത്തിൽ നിന്ന് ഇതരരെ മോചിപ്പിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക ഈ രണ്ട് മാർഗ്ഗങ്ങൾക്കും പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്നതത്രെ ഇസ്‌ലാമിന്റെ മാർഗദർശനം.

“തീർച്ചയായും നാം മനുഷ്യനെ അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഘടനയിലാക്കുന്നു സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നത്. പിന്നീട് അവനെ നാം അധഃസ്ഥിതരിൽ ഏറ്റവും അധഃസ്ഥിതനാക്കി മാറ്റിയിട്ടുണ്ട്.” (വി.ഖു.95:4, 5)

“അതിനെ (അസ്തിത്വത്തെ) സംശുദ്ധമാക്കിയവൻ വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനെ കളങ്കപ്പെടുത്തിയവൻ പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.” (വി.ഖു.91: 9,10).

ഉൽകൃഷ്ടനായി ഉയരാനും നികൃഷ്ടനായി അധഃപതിക്കാനുമുള്ള മനുഷ്യന്റെ സാധ്യത പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് ദൈവം പ്രവാചകന്മാരെ നിയോഗിക്കുകയും വേദഗ്രന്ഥങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യമോചനത്തെ സംബന്ധിച്ച് രണ്ടുതരം കാഴ്ചപ്പാടുകളാണ് മനുഷ്യരാശിയുടെ മുമ്പിലുള്ളത്. ഒന്ന് ഭൗതികമോചനത്തിന്റെതും മറ്റൊന്ന് ആത്മീയമോചനത്തിന്റെതും. രാഷ്ട്രീയ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ വളർന്നു വന്നിട്ടുള്ളതത്രയും ഭൗതിക മോചനം ലക്ഷ്യമായി പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടാണ്. ഒരു ഭരണകൂടത്തിന്റെ തിന്മകളെ തിരുത്താൻ തിന്മ നിറഞ്ഞ മറ്റൊരു ബദൽ തന്നെ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നു. അടിമത്തത്തിൽ നിന്നും പാരതന്ത്ര്യത്തിൽ നിന്നും പട്ടിണിയിൽ നിന്നും മോചനം സ്വപ്നം കാണുന്ന ബഹുജനങ്ങൾ പുതിയ പുതിയ രാഷ്ട്രീയ നായകന്മാരെ ആശയോടെ ഉറ്റുനോക്കുന്നു. ഏറെ താമസിയാതെ വിമോചന നായകന്മാരെന്ന് കരുതപ്പെട്ടവർ മർദ്ദക വീരന്മാരാണെന്ന് തെളിയുന്നു. ശരീരത്തിന്റെ വിശപ്പും വേദനകളും പരിഹരിക്കുന്നതിൽ നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയാത്തതിനാൽ ആത്മീയ വിമോചന പദ്ധതികളും പ്രായോഗികമായി പരാജയപ്പെടുകയാണ് പതിവ്.

മനുഷ്യമോചനം ഇസ്‌ലാമിൽ

ഇസ്‌ലാം മനുഷ്യനെ സംസ്കരിച്ച് തിന്മകളുടെ പ്രലോഭനങ്ങളിൽ നിന്ന് മുക്തനാക്കുന്നതിന് പ്രഥമ സ്ഥാനം നൽകുന്നതോടൊപ്പം പാരതന്ത്ര്യത്തിൽ നിന്നും പട്ടിണിയിൽ നിന്നും അവനെ മോചിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. വ്യഭിചരിക്കാനും മദ്യപിക്കാനും ചൂതാട്ടത്തിലൂടെ പണം വാരിക്കൂട്ടാനുമുള്ള പ്രലോഭനങ്ങളിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ മുക്തനാ

ക്കാൻ വേണ്ട സംസ്കരണ ശ്രമങ്ങൾക്ക് ഇസ്‌ലാം വലിയ പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. കാരണം, അഴിമതിയുടെയും ചൂഷണത്തിന്റെയും അക്രമങ്ങളുടെയും അടിവേർ ദുർമോഹങ്ങളിലാണ് ഈ വശത്തും തീർത്തും അവഗണിച്ചതാണ് ഭൗതികമായി ഏറെ വികസിച്ച രാഷ്ട്രങ്ങൾക്ക് പോലും കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ കുതിച്ചുകയറ്റം നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയാത്തതിനു കാരണം. പ്രവാചകനിയോഗത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യം ജനങ്ങൾക്ക് ദൈവിക ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ വായിച്ചുകേൾപ്പിക്കുകയും അതുവഴി അവരെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയുമാണെന്ന് വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ 27:129, 2:151, 3:164, 62:2 എന്നീ വാക്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. മനുഷ്യനെ സംസ്കരിച്ച് തിന്മകളിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിച്ച് വളർത്തിയെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയ്ക്ക് വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ ഭാഷയിൽ ‘തസ്കിയ’ എന്നാണ് പേരു പറയുന്നത്. വിമലീകരണം എന്നും വളർത്തൽ എന്നും അർത്ഥമുള്ള പദമാണ് ‘തസ്കിയ’ ഒരു മനുഷ്യൻ വ്യഭിചാരത്തിൽ നിന്നും മദ്യത്തോടും മയക്കുമരുന്നിനോടുമുള്ള ആസക്തിയിൽ നിന്നും ചൂതാട്ട തൃഷ്ണതയിൽ നിന്നും മറ്റും വിമലീകരിക്കപ്പെടുന്നതോടെ അയാൾക്ക് സാമ്പത്തികവും മറ്റുമായ അഭിവൃദ്ധിക്കും വികാസത്തിനും വഴി തെളിയുമെന്ന് ഉറപ്പാണ്. ഒരു രാഷ്ട്രത്തിലെ കോടിക്കണക്കിനാളുകൾ ഇങ്ങനെ തിന്മകളുടെ പ്രലോഭനങ്ങളിൽ നിന്ന് മനോവിശുദ്ധി മൂലം വിമുക്തരാകുമ്പോൾ അത് സൃഷ്ടിക്കുന്ന സർവ്വതോമുഖമായ അഭിവൃദ്ധി അളവറ്റതായിരിക്കും.

ഇതുകൊണ്ട് മതിയാക്കാതെ പാരതന്ത്ര്യത്തിൽ നിന്നും പട്ടിണിയിൽ നിന്നും മനുഷ്യനെ മോചിപ്പിക്കാനുള്ള യത്നങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകുക കൂടി ചെയ്യുന്നു ഇസ്‌ലാം. മാനവിക പ്രതിസന്ധിയെയും അതിനുള്ള അടിസ്ഥാന പരിഹാരത്തെയും സംബന്ധിച്ച് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കുക.

“അവർ ദുർഘടപാത (പ്രതിസന്ധി) താണ്ടിക്കടന്നില്ല. ആ ദുർഘടപാത ഏത് എന്നതിനെപ്പറ്റി നിനക്കെന്തറിയാം? അത് പിരടിയിൽ നിന്ന് (അടിമത്തത്തിന്റെ നൂകം) അഴിച്ചു മാറ്റുകയാകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടിണിയുടെ നാളിൽ ഭക്ഷണം നൽകുക, കുടുംബബന്ധമുള്ള അനാഥയ്ക്ക്, അല്ലെങ്കിൽ ഞ്ഞെരുക്കമനുഭവിക്കുന്ന അഗതിക്ക്” (വി.ഖു.92:11-16) ഏത് നീതിസംഹിത നിലവിൽ വന്നാലും മാനവിക പ്രതിസന്ധികൾ നിലനിന്നേക്കും. ധാർമിക അനുശാസനകൾ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് പാരതന്ത്ര്യവും അടിമത്തവും പട്ടിണിയും അടിച്ചേല്പിക്കാൻ ശ്രമങ്ങൾ നടന്നെന്നും വരും. ആദർശനിഷ്ഠയുള്ള ഒരു സമൂഹം സംസ്കരണ ശ്രമം നടത്തുന്നതോടൊപ്പം പാരതന്ത്ര്യത്തിൽ നിന്നും പട്ടിണിയിൽ നിന്നും മറ്റും മനുഷ്യരെ മോചിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ട ലൗകികമായ ഇടപെടലിന് ഒരുങ്ങുകയും കൂടി ചെയ്യുമ്പോഴേ പ്രതിസന്ധികൾ പരിഹൃതമാകൂ എന്ന് ഈ ഖുർആൻ വാക്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ചങ്ങലയഴിച്ചും അപ്പം നൽകിയും

മനുഷ്യനെ പാരതന്ത്ര്യത്തിൽ നിന്നും പരാശ്രയത്തിൽ നിന്നും ലൗകികമായി തന്നെ മുക്തനാക്കുന്ന പ്രക്രിയയ്ക്ക് ഇസ്‌ലാമിന്റെ ഭാഷയിൽ 'തഹ്‌രീർ' എന്ന് പറയുന്നു. അങ്ങനെ വിമലീകരണത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ വികസനവും പാരതന്ത്ര്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പരിരക്ഷയും ചേർന്നു ബഹുമാനങ്ങളുള്ള ഒരു മനുഷ്യമോചന പ്രക്രിയയാണ് ഇസ്‌ലാം ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത്. വികസന ശാസ്ത്രങ്ങൾ 'പാരമ്പര്യേതരമായ' പോംവഴികൾക്കു വേണ്ടി അന്വേഷണമാരംഭിച്ചിട്ടുള്ള ഈ യുഗത്തിൽ ഇസ്‌ലാമിന്റെ സമ്യക്കായ ദർശനത്തിൽ നിന്ന് പല പരിഹാരമാർഗങ്ങളും ചികഞ്ഞെടുക്കാനാകുമെന്ന് ഉറപ്പാണ്.

ഇഹലോകവും പരലോകവും

കോടിക്കണക്കിൽ ആളുകൾക്ക് ഉപകാര പ്രദമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്ന മനുഷ്യരുണ്ട്. സഹസ്രാബ്ദങ്ങൾക്കപ്പുറം വരെ പ്രയോജനം തുടരുന്ന കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾ നടത്തുന്നവരുണ്ട്. ഇവരുടെ സേവനത്തിന് അർഹമായ പ്രതിഫലം ഇഹലോകത്ത് വെച്ച് നൽകാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ല. ഇതിന്റെ നേർവിപരീതമായി ജനകോടികൾക്ക് കൊടും ദുരിതങ്ങൾ വരുത്തിവെക്കുന്ന ചൂഷകരും ദുഷ്ടരും സ്വേച്ഛാധിപതികളുമുണ്ട്. ആയുഷ്കാലത്തിന്റെ അതിരുകൾക്കപ്പുറത്തേക്ക് നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന ദ്രോഹനടപടികളിൽ ഏർപ്പെടുന്നവരുമുണ്ട്. ഇവർ ചെയ്യുന്ന കുറ്റത്തിന് അർഹമായ ശിക്ഷ ഇഹലോകത്ത് വെച്ച് നൽകാൻ ആർക്കും സാധിക്കില്ല. മനുഷ്യന്റെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് കൃത്യവും പൂർണ്ണവുമായ പ്രതിഫലം നൽകപ്പെടുന്ന ഒരു ലോകത്തിന്റെ അനിവാര്യത ഇതിൽ നിന്നു വ്യക്തമാണ്. അതത്രെ പരലോകം, മനുഷ്യപ്രയത്നങ്ങളുടെ ആത്യന്തിക ലക്ഷ്യം അനശ്വരമായ പരലോകമായിരിക്കണമെന്ന് ഇസ്‌ലാം പഠിപ്പിക്കുന്നു. പ്രാർത്ഥനയുടെയും ദാനത്തിന്റെയും വ്രതത്തിന്റെയും സേവനങ്ങളുടെയും എല്ലാം ആത്യന്തിക ലക്ഷ്യം പരലോക മോക്ഷമായിരിക്കണം. എന്നാൽ പരലോകത്തിനു വേണ്ടി ഇഹലോകത്തെ സുഖങ്ങൾ വർജ്ജിക്കണമെന്ന് ഇസ്‌ലാം ആവശ്യപ്പെടുന്നില്ല. നല്ല ഭക്ഷണം, നല്ല വസ്ത്രം, നല്ല വസതി, നല്ല ഇണ, നല്ല വാഹനം ഇങ്ങനെയുള്ള വിശിഷ്ട ജീവിത സൗകര്യങ്ങളൊക്കെ അപമാന വികരണത്തിനും അധഃപതനത്തിനും വഴിവെക്കാത്ത വിധം ന്യായമായ രീതിയിൽ നേടിയെടുക്കാനും അവയുടെ പേരിൽ അവയുടെ ദാതാവായ ദൈവത്തോട് നന്ദി കാണിക്കാനാണ് ഇസ്‌ലാം നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്.

“പറയുക. ദൈവം തന്റെ ദാസന്മാർക്കുവേണ്ടി ഉൽപാദിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അലങ്കാര വസ്തുക്കളും വിശിഷ്ടമായ ആഹാരപദാർത്ഥങ്ങളും നിഷിദ്ധമാക്കിയതാരാണ്? പറയുക; അവ ഐഹിക ജീവിതത്തിൽ സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പിന്റെ നാളിൽ അവർക്ക് മാത്രമുള്ളതുമാണ്.” (വി.ഖു. 7:32) □